

- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1988): Květena České socialistické republiky. Vol. 1. – Academia, Praha.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1990): Květena České republiky. Vol. 2. – Academia, Praha.
- Hejný S. & Slavík B. [eds] (1992): Květena České republiky. Vol. 3. – Academia, Praha.
- Chán V. [ed.] (1999): Komentovaný červený seznam květeny jižní části Čech. – Příroda 16: 1–284.
- Jatiová M. & Šmiták J. (1996): Rozšíření a ochrana orchidejí na Moravě a ve Slezsku. – Agentura ochrany přírody a krajiny, Brno, 539 p.
- Kotlaba F. (1999): Potřeba latinské zkratky pro „zapsal“ v přírodních vědách. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 34: 121–122
- Kubát K., Hrouda L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J., Štěpánek J. & J. Zázvorka [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha.
- Pečinka A. & Dočkalová Z. (2004): Poznámky k rozšíření některých kriticky a silně ohrožených rostlin květeny České republiky. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 39: 411–420.
- Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – Příroda 18: 1–146.
- Procházka F. & Řehořek V. (2001): Výzva ke členům české botanické obce. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 35 (2000): 181–182.
- Procházka F. & Velísek V. (1983): Orchideje naší přírody. – Academia, Praha, 279 p.
- Pruner L. & Míka P. (1996): Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. – Klapalekiana, Praha, 32 (suppl.): 1–75.
- Rydl J. [ed.] (2003): Výsledky floristického kursu České botanické společnosti v Nymburce v roce 2002. – Muz. Součas., ser. natur., 18: 3–105.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena České socialistické republiky, 1: 103–121, Academia, Praha.
- Slavík B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 6: 55–62.
- Slavík B. [ed.] (1995): Květena České republiky. Vol. 4. – Academia, Praha.
- Slavík B. [ed.] (1997): Květena České republiky. Vol. 5. – Academia, Praha.
- Slavík B. [ed.] (2000): Květena České republiky. Vol. 6. – Academia, Praha.
- Vozárová M. & Sutorý K. (2001): Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 36, suppl. 2001/1: 1–95.

Došlo dne 15. 4. 2005

ZPRÁVY O LITERATUŘE / BOOK REVIEW

B ř i c h á č e k P. a kol.

Příroda Plzeňského kraje

Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí, [2004], 173 stran.

Krajský úřad Plzeňského kraje vydal v loňském roce reprezentativní publikaci o přírodě Plzeňského kraje. Kniha je rozčleněna do 12 kapitol: Dějiny, Krajina, Georeliéf, Geologie, Nerostné suroviny, Půda, Vodstvo, Podnebí, Fytogeografie, Flora a vegetace, Lesy, Fauna. Zařazení úvodní kapitoly „Dějiny“ má samozřejmě v komplexní publikaci o přírodě regionu své místo. Bohužel exkurze do historie kraje zde končí 11. stoletím a zčásti též chybí podrobnější pohled na ovlivnění krajiny popisovanými historickými událostmi. Tuto mezeru by samozřejmě mohla zacelit kapitola „Krajina“, zvláště ve své podkapitole „Vývoj krajiny Plzeňského kraje“. Ta je bohužel psána značně obecně a i zde zcela chybí nástín ovlivnění krajiny ve

vrcholném středověku, při osidlování hor, v období prudkého rozvoje průmyslu na počátku 19. století atd. Čtení rozsáhlé kapitoly „Georeliéf“ poněkud ztěžuje odborný jazyk (chvillemi snad až odborná hantýrka), kapitola je však nabitá množstvím zajímavých a podnětných informací. Kapitola „Geologie“ přehledně shrnuje geologická období, s jejichž projevy se můžeme na území Plzeňského kraje setkat (včetně přehledné schematické geologické mapky a stratigrafické tabulky). Navazující kapitola „Nerostné suroviny“ seznamuje s regionálně významnými ložisky surovin společně se stručnými informacemi o jejich dobývání. Následuje krátká, pro laika poněkud hůře čitelná, kapitola „Půdní poměry“. Čitelně a přehledně jsou napsané následující kapitoly „Vodstvo“ a „Podnebí“. V kapitole „Podnebí“ bych rád vyzdvihnul zajímavé ilustrativní tabulky, škoda jen, že chybí přehledné mapky kraje s průměrnými ročními teplotami a ročními úhrny srážek. Následují tři kapitoly věnované rostlinné složce „Fytogeografie“, „Flóra a vegetace“ a „Lesy“. Samostatné zařazení kapitoly o fytogeografii území považuji za velmi vhodný počín zdůrazňující určitou výjimečnost kraje podmíněnou atlanskými a subatlanskými květennými elementy. Text kapitoly nejprve upozorňuje na jednotlivé květenné elementy zasahující do regionu a následně pak znovu zdůrazňuje druhy na hranici areálu. Poněkud zavádějící jsou zřejmě tvrzení o východní či jihovýchodní hranici areálu některých druhů (např. *Lycopodiella inundata* a *Potentilla anglica*). Kapitola „Flóra a vegetace“ je poměrně rozsáhlá a postupně seznamuje s vegetací a květenou všech důležitých a typických biotopů (včetně vegetace vázané na vodní toky a extrémní stanoviště). V závěru kapitoly je zvláštní pozornost věnována oblasti sušicko-horažďovických vápenců. Popis potenciální přirozené vegetace nepředchází (jak bývá zvykem) přehled současného stavu vegetace, ale je do něj zakomponován. To sice působí poněkud chaoticky, ale zároveň umožňuje nahlédnout vzájemné souvislosti a ovlivnění flóry a vegetace člověkem. Kapitola „Lesy“ charakterizuje hlavní lesní celky oblasti a ilustruje rozdíly mezi stávající, přirozenou a cílovou skladbou dřevin. Poslední kapitola „Fauna“ patří mezi nejrozsáhlejší a nejtivější kapitoly knihy. Poměrně detailně popisuje faunu jednotlivých stanovišť a upozorňuje jak na typické druhy, tak na zoogeografické zvláštnosti území.

V pestrém spektru oborů zastoupených v publikaci postrádám popis a zhodnocení čtvrtohorního vývoje přírody a podrobnější zhodnocení vlivu sociálně-politických změn 19. a 20. století (průmyslová revoluce, světové válečné konflikty, odsun německého obyvatelstva, socialistické zemědělství a průmysl) na krajinu a její součásti. Absence těchto témat je pochopitelná. Ne každý kraj má „svého Ložka“ (cf. Ložek V., Cílek V., Kubíková J. a kol.: Střední Čechy, příroda, člověk, krajina. Vydal Středočeský kraj, Zborovská 11, Praha 5) a jakékoli hodnocení 20. století je na „západní hranici“ stále ještě poněkud citlivým tématem. To však anonymní autory koncepce celého díla omlouvá jen zčásti.

Po stránce grafické a fotografické považuji publikaci za poměrně zdařilou, poněkud hůře se hledají čísla stránek umístěná netradičně až ve vazbě. Zcela chybí údaje běžné v každé publikaci (editor, ISBN, tiráž, rok vydání apod.). Také popisky pod fotografiemi a grafy jsou nejednotné a často neúplné.

Recenzovaná publikace všemi svými převažujícími klady a drobnými zápory nastavuje Plzeňskému kraji pravdomluvné zrcadlo. To odráží, např. ve srovnání se středními a jižními Čechami a jižní Moravou, menší prozkoumanost území i menší potenciál regionálních odborníků a znalců. Současně je však na publikaci dobře patrné odborné zázemí zejména Západočeského muzea v Plzni, Západočeské Univerzity a také Správy NP a CHKO Šumava. Západočeši se tak za svou reprezentativní publikaci rozhodně nemusí stydět.

Ke koupi je kniha dostupná v pokladně Západočeského muzea v Plzni (Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň) a zřejmě i v dalších muzeích regionu. V ZČM Plzeň ji lze objednat též na dobírku (i na e-mailu: knihovna@zcm.cz) a to za cenu 400 Kč (+ poštovné a balné).

Jiří B r a b e c